

ABC-klubben 2,
Diamantjakten, Arbetsbok
Bearbetad text och bild
Information till läraren

Originalbokens ISBN: 978-91-27-42439-5

SPSM-verksnummer: 31390

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur det pedagogiskt anpassade läromedlet skiljer sig från originalläromedlet och om hur ni kan arbeta med det.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att text och bilder bearbetas. Bearbetningen av läromedlet innebär att eleven kan använda samma läromedel som sina seende klasskamrater. Innehållet har samma syfte, nivå och pedagogiska innehåll som originalet.

SPSM producerar e-böcker i Textview- och HTML-format. Läromedlet kan också framställas i tryckt punktskrift. E-boksformatet HTML kan finnas i två olika versioner, en version med bearbetad text och bild och en obearbetad version.

Till det anpassade läromedlet kan det finnas tillhörande svällpappersbilder. Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Detta för att bilder och punktskrift inte ska skadas.

Till svällpappersbilderna finns en separat läraranvisning. I den finns det tips på hur man avläser och utforskar en taktill bild tillsammans med eleven. Läraranvisningen bifogas med leveransen av svällpappersbilderna men den finns också som nedladdningsbar pdf i SPSM:s webbutik.

Du kan behöva ytterligare vägledning gällande punktskrift. Se till att ha tillgång till Punktskriftsnämndens handledningar. De finns som nedladdningsbara pdf:er på Punktskriftsnämndens hemsida. I handledningarna står det exempelvis hur olika punktskriftstecken ser ut i punktskriftsboken och på svällpappersbilderna.

Följande skrifter är bra att ha till hands:

- *Svenska skrivregler för punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Punktskriftens skrivregler för matematik och naturvetenskap*, Punktskriftsnämnden
- *Fonetik och punktskrift*, Punktskriftsnämnden
- *Räkna med mig*, SPSM

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av detta läromedel, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på telefonnummer +46 10 473 50 00.

Trevlig läsning!

Innehåll

Information om de olika formaten och text till läsaren.....	1
E-bok i HTML-format	1
E-bok i Textview-format	1
Tryckt punktskrift	1
Generella förändringar av boken	3
Sidspecifika förändringar.....	4
Pedagogiska tips.....	14
Bildbeskrivningar.....	16

Information om de olika formaten och text till läsaren

E-bok i HTML-format

Webbläsare

En bok i HTML-format läser du i en webbläsare. Tänk på att boken kan se olika ut i olika webbläsare. Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. Kontakta SPSM om ni får problem med webbläsare.

E-bok i Textview-format

En e-bok i Textview-format läser du i läsprogrammet Textview. Läsprogrammet finns att ladda ned gratis från Myndigheten för tillgängliga medier. Textview finns endast för Windows-datorer.

Det är viktigt att se till att boken fungerar innan eleven börjar använda den. En e-bok i Textview-format är organiserad som en pärm med flikar.

Stilsorter som till exempel fet eller kursiv stil återges inte i Textview-boken. Eventuell markerad text skrivs istället med VERSALER.

Tryckt punktskrift

Punktskrift kan tryckas på två olika sätt. För de som är ovana punktskriftsläsare är punktskriften tryckt med dubbelt radavstånd. Det kallas för glesskrift. För de som är mer vana är punktskriften tryckt med enkelt radavstånd, så kallad tätskrift. Boken kan även tryckas enkelsidigt eller dubbelsidigt.

Svartskriftskopia av punktskriftsboken

Följ med i elevens bok! För att du ska kunna läsa samma text som eleven läser finns en nedladdningsbar pdf som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Där kan du se hur hela boken, sida för sida, är pedagogiskt bearbetad.

Pdf:en är en spegling av punktskriftsboken, men i svartskrift, vilket innebär att punktskriftens förtecken för siffror, versaler, stilsorter och liknande återges med svartskriftstecken. Till exempel kommer du att se siffertecknet (p3456) som tecknet #, och versaltecknet (p6) som tecknet _ före bokstaven.

Pdf:en finns att ladda ner i SPSM:s webbutik, <https://webbutiken.spsm.se/>

Sök på bokens titel i SPSM:s webbutik och ladda ner pdf:en som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Ett tips om du vill skriva ut den är att skriva ut flera miniatyrsidor på samma ark. Det går förstås också bra att läsa **Svartskriftskopia av punktskriftsboken** digitalt.

Generella förändringar av boken

I detta avsnitt beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens läromedel, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

Titta i elevens e-bok, eller i Svartskriftskopia av punktskriftsboken, för att se exakt hur det pedagogiskt bearbetade läromedlet skiljer sig från originalboken.

- Eventuella stavfel från originaltexten kan ha korrigerats.
- Förlagsinformationen och baksidestexten utgår.
- Inga versaler förekommer i elevens bok **utom** vid uppgifter där versaler ingår i uppgiften, sidan 8 och 21.
- Boken är skriven utan kolon och citattecken.
- Många uppgifter har utgått i elevens bok.
- För att representera utelämnade bokstäver är fristående bindestreck (-) skrivna i elevens bok. T.ex. sidan 8 och 9.
- För svarsmarkeringar av utelämnade ord/meningar används tre bindestreck (---).
- I denna Arbetsbok ingår inte Läsebokens kapitelrubriker annat än i innehållsförteckningen.
- Där det i boken står att eleven skall: stryka under, ringa in, ringat in, sätt kryss för, gör ett kryss, gör två kryss, eller på annat sätt svara, har eleven istället ordet markera. Här får du som lärare komma överens med eleven om bästa sätt att ge sitt svar, på dator eller Perkinsmaskin eller muntligt.
- En del måla- och ritauppgifter har ändrats till att eleven skriver sitt svar. Se specifika sidförändringar.
- Samtliga ordflätor utgår. Visa gärna på ritmuffen hur en ordfläta ser ut. Ordflätorna har omarbetats till annan uppgift. Se specifika sidförändringar.
- I boken finns några bildbeskrivningar. De skrivs inom bildbeskrivnings-ram. Men på sidan 104 ligger beskrivningen som brödtext ihop med uppgiften.
- Uppgifter är numrerade med siffra och punkt och deluppgifter är markerade med antingen bokstav eller siffra och högerparentes a) b) osv. eller 1) 2) 3) osv.

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar, förutom de generella, som vi vill göra dig särskilt uppmärksam på. Det kan vara uppgifter som har utgått eller sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material. Det kan också handla om att återanvända uppgifter eller bilder från tidigare avsnitt.

5

Uppgift 3 har ändrats till följande:

3. omslagsbilden visar två flickor och en pojke som har gömt sig bakom en buske. barnen ser på en man och en kvinna som går iväg med en spegel.

skriv vad du tror att boken kommer att handla om.

13

Uppgift 1 har ändrats till följande:

sol ost val

i sol låter o som i alfabetet.

i ost låter o inte som i alfabetet.

Uppgift 2 har ändrats till följande:

a) uppe-vokal låter inte som i alfabetet.

övre våningen

ost ---

b) nere-vokal låter som i alfabetet.

nedre våningen

sol ---

14

Visa eleven på ritmuffen hur snabel-a ser ut. (Uppgift 3 utgår).

15

Uppgift 1 skrivs på följande sätt:

1. klassen gav nallen dubbelnamnet maj-björn. kom ihåg att namn börjar med stor bokstav.

a) skriv sex flicknamn och numrera dem 1-6.

b) skriv sex pojknamn och numrera dem 1-6.

Uppgift 3. Texten utgår och har ersatts med:

hitta på ett bra dubbelnamn till ett gosedjur. skriv namnet.

17

Uppgift 5. Följande tillägg efter uppgifterna finns:

- a) -o-e- (cykel med motor)
- b) -a---i- (bil med flak)
- c) -y-e- (har trampor?)
- d) -a--y- (annat ord för båt)
- e) -u-- (kör många passagerare)
- f) -e-i-o--e- (flygplan med propeller på taket)

20

Använd ritmuffen till uppgift 1.

27

Vik ett kuvert. Hjälp eleven praktiskt att följa instruktionen.

33

Uppgift 1. Rebusar skrivs:

- a) fot + boll + is(-i) + sko
- b) fot + boll + s + spel + hare(-h)
- c) m + ål + vak + ts + tröja

35

Uppgift 6. Eleven har fått svarsmarkeringarna numrerade:

cesar hjälper morfar i trädgården. han är bra på att köra ---(1). hjulet knastrar mot ---(2). osv.

46

Pratbubblor utgår och uppgift 2 skrivs så här:

2. vad tror du att de säger? skriv.

- a) rektorn säger ---
- b) bea säger ---
- c) olle säger ---

51

Ordflätan är struken men eleven har fått meningarna a-f och de utelämnade ordens antal bokstäver inom parentes.

57

Uppgift 4

Texten: Här antecknar du stödord

Är ändrad till: skriv stödord

58

Uppgift 1

Utgår: Fyll i rutorna

Och ersätts med: skriv rätt ord under rubrikerna

Rubrikerna skrivs på egen rad med antal ord (antal svarsrader i förlagan) inom parentes.

karaktärer (7 ord) ---

problem (7 ord) ---

miljö (7 ord) ---

lösning (7 ord) ---

59

Uppgift 1

Utgår: Dra streck från personerna i bilden till de ord du tycker passar dem.

Ersätts med: (läs sidan 81 i läseboken)

60

Uppgift 1

Utgår: Se på bilden.

Ersätts med: (läs sidan 83 i läseboken).

Uppgift 2

Följande text utgår: Titta i en spegel. Rita ansiktsuttryck. Måla sedan färdigt bilderna.

61

Uppgift 4

Följande meningar utgår: Måla cirklar med positiva ... (t.o.m.)... målar du gula. (3 meningar totalt).

Ersätts med följande text:

skriv positiva (bra) känslor under rubriken, gröna.

skriv negativa (tråkiga) känslor under rubriken, röda.

skriv känslor som är mittemellan under rubriken, gula.

gröna ---

röda ---

gula ---

62

Följande meningar utgår: Klipp ut Beas texter och bilderna på nallen från kopieringsunderlaget.

Ersätts med: beas texter på nallen finns i kopieringsunderlaget som du får av din lärare.

Uppgift 1

Följande meningar utgår: Läs, jämför och klistra in texterna och bilderna i rätt rutor under Dag 1 och 2. Måla bilderna.

Ersätts med: läs och jämför texterna och placera rätt vid dag 1 och dag 2.

63

I den här uppgiften måste eleven ha hjälp med vad som står i kopieringsunderlaget för att kunna läsa och lösa uppgiften.

64

Uppgift 1 och 2

Skrivs exakt som uppgift 1 och 2 på sidan 13 med undantag av att orden byts ut till nalle och tala

65

Uppgift 6

Utgår: I diamanterna står.

Utgår: Måla alla diamanter ... blå. Måla alla diamanter ... röda.

Ersätts med:

skriv alla ord med två olika konsonanter efter den första vokalen, under rubriken blå.

skriv alla ord med två lika konsonanter efter den första vokalen, under rubriken röda.

blå ---

röda ---

66

Uppgift 1

Utgår: Vad är det som händer på bilden?

Ersätts med: vad är det som händer? (läs på sidan 91 i läseboken)

67

Uppgift 1 Måla ord (*utgår*)

Samtliga 4 första meningar utgår och ersätts med följande:

skriv vilka ord som är adjektiv, substantiv och verb. använd dig av de uppräknade orden nedan.

adjektiv ---

substantiv ---

verb ---

Uppgift 2

Hela texten utgår och ersätts med följande: gör en mening som innehåller substantiv, adjektiv och verb.

68

Uppgift 1

Utgår: Ringa in de olika ... (osv.)... raderna.

Ersätts med: skriv rätt namn på de olika delarna i artikeln.

70

Uppgift 1

Utgår: Klipp ut texterna ... (osv.) ... Klistra in dem här.

Utgår även: (rutan med all text).

Ersätts med:

1) ---

2) ---

3) ---

4) ---

76

Visa på ritmuffen hur björnens spår ser ut.

77

Bilden på tankekartan utgår och skrivs som text i punktlista:

björnen

- var lever djuret?
- hur ser djuret ut?
- hur bor djuret?
- vad äter djuret?
- berätta något mer om djuret.

78-79

Ordflätan utgår på sidan 79 men orden som ska passa in i texten på sidan 78 har fått antal bokstäver inom parentes efter svarsmarkeringen.

Uppgift 1 skrivs så här:

1. här är en sammanfattning av kapitel 19. skriv in orden som saknas. antal bokstäver inom parentes.

vissa morgnar är det ---(4) i alla familjer. familjen åt --- (7). då kom sigge plötsligt på att han skulle på studiebesök och behövde ha --- (7) med sig.

osv.

81

Uppgift 4

Utgår: i bilden.

Tillagt på ny rad:

regnmoln (6 ord) ---

ballonger (8 ord) ---

hink (6) ---

83

Tillagd text:

tre termometrar

termometer 1 visar 37,0

termometer 2 visar 39,2

termometer 3 visar 38,5

86

Uppgift 1

Utgår: Skriv i bubblorna.

Ersätts med:

a) mamma och bea säger något till varandra.

mamma säger ---

bea säger ---

b) pojke och flicka säger något till varandra.

pojken säger ---

flickan säger ---

87

Uppgift 2

Bildtexterna utgår och namnen skrivs istället direkt efter första meningen.

Svarsraderna är numrerade.

– du får ropa om du kommer på något du vill ha, sa ---(1)

– ja, hej det är jag ..., sa ---(2)

osv.

90

Uppgift 1. De understrukna orden är numrerade.

mamma och bea var(1) i mataffären. de skulle(2) köpa vindruvor till asta.

osv.

92 och 93

Uppgift 1

Skrivs som brödtext:

- a) arne norlin. minna hoppar höjdhopp ---
- b) lin hallberg. teddy en sommardag ---
- c) astrid lindgren. mio, min mio ---
- d) petter lidbeck. anna larssons hemliga dagbok ---
- e) jujja wieslander. mamma mu och kråkan ---
- f) sören olsson, anders jacobsson. fy katten, sune! ---
- g) barbro lindgren. nöff benny ---
- h) pia hagmar. klara och fölet ---
- i) gunilla bergström. hokus pokus, alfons åberg! ---
- j) martin widmark. fotbollsmysteriet ---

94

Uppgift 2. Tillagd text:

sigge säger - din slarver! du måste hålla ordning på saker du lånar.

asta tänker ---

bea tänker ---

mamma tänker ---

95

Uppgift 1 skrivs på följande sätt:

1. hur gick det till när sigge lyckades få tag på maj-björn? skriv vad som händer i steg 1 i bildserien 1-3.

1) ---

2) sigge sprang fram ...

osv.

96

Uppgift 2 skrivs på följande sätt:

2. skriv bokstäver så att det bildas ord. det ska bli 10 ord. den sista bokstaven i ordet ska vara den första i nästa ord. alla ord består av 3 bokstäver.

orm

m--

96

Uppgift 3. Rebus skrivs på följande sätt:

vinter - ter + drake - ake + uv + skor - sk

97

Uppgift 4

Vågräta bokstäver: Bokstäverna är skrivna rad för rad.

Lodräta bokstäver: De lodräta orden skrivs vågrätt efter de vågräta raderna.

97

Uppgift 5

Tillagd text: antal bokstäver inom parentes.

har man på huvudet (4)

kallt (2)

lyser på himlen (3)

klipper (3)

leksaker i luften (5)

reptil (4)

blött från moln (4)

på fingret (4)

97

Uppgift 6 är skriven på följande sätt:

6. vilket blev ordet om du tar första bokstaven i ordflätans alla svar?

100

Uppgiften är inte borttagen även om den inte kan målas av elev. Däremot är texten bra med lägesbeskrivningarna. Eleven kan som alternativ markera alla lägesbeskrivningar i instruktionen.

105

Korsord. Eleven har fått alla ord att lösa med hjälp av antalet bokstäver i svaret. Dock inte som korsord.

Följande brödtext skrivs under rubriken Korsord.

svarets antal bokstäver står inom parentes.

- a) ifall (2)
- b) åka (4)
- c) björkstam (4)
- d) sa hönan (2)
- e) titta (2)
- f) kattfot (4)
- g) först (1)
- h) på fot (2)
- i) utklädningsfest (8)
- j) barrträd (4)
- k) frukt (7)
- l) syntes i spegeln (5)
- m) ström (2)
- n) före e (1)
- o) katt –k (3)
- p) efter q (1)
- q) ej ut (2)
- r) klocka (2)
- s) förenta nationerna (2)
- t) såg –s (2)
- u) sno (2)
- v) fågel som kallas mårten (3)
- w) gräver man med (5)

- x) en i flertal (4)
- y) mat -t (2)
- z) är cesars mamma (8)
- å) kan flickorna ha håret uppsatt i (4)
- ä) föda (3)
- ö) ungar (4)
- aa) på fingret som blänker (11)
- ab) skjuts upp i luften (5)
- ac) djur som ger ull (3)

106/107

Utgår: ... och dra streck till rätt bild.

Tillagd text:

läs meningarna a-p och skriv rätt namn 1-13 till rätt mening.

Bildtexterna finns som text i lista.

- 1) bea
- 2) astas pappa
- 3) asta

osv.

111

Rebusen är skriven på följande sätt:

knut - kt

bär - b

bok + en

sol - o + strut - str + .

duk + tiger - er + t

jojo - jo + klubba - klu + t !

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med boken. Här finns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som ni kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Tid, förförståelse, individuell genomgång och syntolkning

- Den punktskriftsläsande eleven behöver mer tid till uppgifterna och det är elevens rättighet att få tillräckligt med tid även vid prov.
- Eleven med synnedsättning behöver förförståelse inför momentet eller uppgiften som kommer. Till exempel att få tid att läsa igenom text eller bildbeskrivningar eller titta på svällpappersbilden innan eleven lyssnar på en hörövning eller ska genomföra en uppgift.
- Du behöver syntolka bilder, dels de som visas tillsammans i klassrummet och dels individuellt till eleven. Informationen från bildbeskrivningar eller svällpappersbilder kan aldrig ge exakt samma information som seende elever får genom att titta på bilderna. Samtal om bilderna som förekommer i boken kan ge extra information som eleven kan ha nytta av för att få samma förståelse som sina seende klasskamrater.
- Om boken innehåller återkommande figurer eller personer behöver eleven få en presentation av dessa.
- Det som är allmänt känt som till exempel kända personer, berömda byggnader, konstverk och så vidare bör beskrivas.

Praktiskt arbetssätt för eleven och läraren

- Eleven behöver god ordning på sin dokumentation av svar och liknande genom att ha särskilda mappar för olika böcker/ämnen på sin dator där de kan lagra sina filer.
- Eleven kan anteckna kapitel, avsnitt och sedan uppgiftsnummer vid svar.
- Markera kapitlets styckeordlista i punktskriftsboken med gem eller liknande, så att det går snabbt att växla mellan text och ordlista.
- Praktiska hjälpmedel kan vara häftmassa eller vaxsnören för att markera saker.
- Var inte rädd för att klippa isär svällpappersbilder om det passar din elev bättre att arbeta med ett objekt i taget.
- Du kan också täcka delar av svällpappersarket med till exempel ett blankt papper om det är för många objekt på svällpappersarket.
- Eleven behöver förstås tillgång till grundutrustning såsom kartor och andra basbilder i svällpapper. Du hittar dessa i webbutiken.

- Hjälp eleven att undersöka och förstå sig på tabeller och hur dessa kan vara uppställda. Många gånger bearbetas tabeller till listor i de bearbetade läromedlen, men färdigheten att läsa tabeller har man nytta av.
- Undersök den information som finns på SPSM:s webbplatser:
 - <https://www.spsm.se/funktionsnedsattningar/synnedsattning/>
 - <https://webbutiken.spsm.se/>
 - <https://www.spsm.se/stod-och-rad/sprak-och-kommunikation/punktskrift/>

Rita egna bilder

- Om du ritar bilder till eleven, förenkla så mycket som möjligt. Glöm inte att förklara bild och sammanhang tydligt.
- Ritmuff eller vanligt papper på en Blackboard (artikelnummer 10326) kan användas för att rita och förklara enkla bilder eller förhållanden. Dessa kan även användas av eleven själv.
- Att använda dessa ritverktyg i kombination med korkplatta är ett annat sätt. Då kan man sticka nålar i bilden och dra sträckor med tråd.
- Vaxsnöre är också ett användbart material för att skapa egna bilder eller markera saker på svällpappersbilder.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

19

asta och bea tittar på huset med trasiga fönster. en man står på en stege och en kvinna står bredvid stegen. det finns tre träd bredvid huset. asta har en lila ryggsäck och bea har en röd.

21

fotbollen ligger på bokhyllan. lampan i taket är rund och grön. en strumpa ligger på sängen. en väska hänger på stolen. en pokal står på hyllan bredvid sänglampan. en spegel hänger på väggen. på skrivbordet finns block och pennor. en bok ligger på golvet under sängen. i bokhyllan finns spel, böcker och en korg med gosedjur.

37

cesar sitter i sin koja med armarna runt sina uppdragna ben. han lutar sitt huvud mot armarna och har en tår i ögat.

43

två bilder.

1. maj-björn sitter bland grönsaker. han har en fluga och en lapp på magen.
2. en hand håller upp maj-björn framför ett högt kyrktorn där klockan är tolv. handen har ett armband.

45

en burk med saxar, en låda pennor, skrivbord, stol, pennvässare, bokhylla, pärmar, en burk penslar, en byrå med utdragen låda, färgkritor, papper, två mobiler en med 4 fåglar och en med 5 nyckelpigor.

86

mamma kramar bea på skolgården. en pojke och en flicka passerar, flickan tittar på mamma och bea.

99

1. bildbeskrivning från läseboken sidan 134. bea och asta tittar på cesars mamma som är glad. hon är klädd i röd klänning, gul liten jacka och röda stövlar. hon har ett gult halsband. en stor svart axelremsväska hänger på hennes vänstra sida. cesar står på mammas högra sida med händerna i fickorna och bär en grön skolväska. i bakgrunden syns 3 buskar.
2. finn fem fel. bea och asta tittar på cesars mamma som är glad. hon är klädd i röd klänning, gul liten jacka och gula stövlar. en stor svart axelremsväska hänger på hennes

vänstra sida. cesar står på mammas högra sida med händerna i fickorna. i bakgrunden syns 3 buskar och 1 träd.

mamma säger — önska mig lycka till!

cesar säger — du är jättefin!